

DOLENSKI LIST

Glasi Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

St. 34 (337)

Leto VII.

NOVO MESTO, 23. AVGUSTA 1956

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Ciaspino-založniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

Osmo redna seja OLO Novo mesto

PORABA SKLADOV okrajnega ljudskega odbora

Zaradi letnih dopustov udeležba na 8. redni seji okrajnega ljudskega odbora Novo mesto 14. avgusta letos ni bila tolikšna kot običajno. Iz istih razlogov so odpadla v dnevnem redu predvidena poročila sveta za notranje zadeve, sodišča in sodnika za prekrške ter bodo prišla na prihodnjo sejo. Oba zbora sta na skupni seji obravnavala namensko porabo skladov pri OLO in reševala tekoče upravne zadeve.

Ze pri sprejemanju družbenega plana okraja je bilo podarjeno, da so se sredstva sklada za negospodarske investicije v znesku 15 milijonov 800. tisoč din zelo skromna in s tem ne bo mogoče opraviti niti najbolj nujnih del na negospodarskih objektih. Okrajni ljudski odbor je bil prisiljen za nekatere neodložljive negospodarske investicije najeti posojilo iz drugih skladov OLO, tako da bo v celoti porabljeno v te namene 32.715.000 dinarjev. Sredstva bodo, odnoso so že porabljena takole:

Za načrte nove šole na Trebelnem 459.671 din; za plačilo načrtov za Komendo v Crnomlju 146.000 din; za nekatera nujna dela na dijaškem domu v Smihelu 3 milijone din; za kmetijsko gospodinjstvo v Sentiernem 3 milijone din; za dograditve šole v Podbočju 980.000 din; za gradnjo stranišč in drvarnice pri šoli v Smarjskih toplicah poldrug

milijon din in za napeljava vodovoda od Zalovč do šole še posebej 250.000 din; za dograditev stranišč pri šoli v Stopičah in napeljava vodovoda poldrug milijon din; za dijaški dom v Crnomlju 300.000 din; za zavarovalna dela na šoli na Prevolah in gradnjo stanovanj 2 milijona din; za večja preuredvena dela na zdravstvenem domu v Crnomlju 3.320.000 din; za popravilo stropa na telovadnici osnovne šole v Novem mestu 500.000 din; za dozidavanje stavbe gospodinjstva v Vinomeru in gradnjo stanovanja 4.500.000 din in za dograditev stavbe postaje za umetno osemenje krav in veterinarsko bolnišnico v Novem mestu 7 milijonov din. 5 milijonov iz tega kredita bo porabljeno za nakup avtomobila.

V razpravi o tem predlogu, ki je bil pozneje v celoti sprejet, so odborniki iz občine Kostanjevica prikazali nujnost gradnje šole v Gradcu pri Podbočju. Kako nujno je v tem kraju zgraditi šolo, so poudarili tudi drugi odborniki. Ker pa so letos sredstva za te namene zelo majhna, je bilo naročeno svetu za solstvo, da pripravi načrt za novo šolo, da bi bilo mogoče pritiči za gradnjo, brž ko bodo krediti.

Potrebe po novih šolskih stavbah so tudi drugod. Večji del sklada za splošne investicije (okoli 138 milijonov

din) je porabljeno za plačilo investicijskih računov iz lanskega leta in nekatera že odobrena posojila. Preostala sredstva tega sklada v znesku 32 milijonov din bodo dana podjetjem kot posojilo preko natečaja pri podružnici Narodne banke. Iz sklada za kmetijstvo je dano posojilo v znesku 11.500.000 din za negospodarske investicije, to je za navedena dela pri gospodinjstvu šoli v Vinomeru in dograditvi postaje za umetno osemenje krav in veterinarske bolnišnice. Obe ti gradnji spadata v okvir pospeševanja kmetijstva. Manjša posojila iz tega sklada dobe državna in zasebna posredstva za povečevanje kmetijske proizvodnje, okoli 11 milijonov pa bo porabljeno za igranje vinogradov in sadovnjakov ter podobne investicije.

Odborniki iz občine Semič so osro igrali negospodarsko gospodarjenje vodstva kmetijske gospodinjstva šole v Gradcu. Namesto, da bi bilo posestvo šole vzor ostalim, je predmet zgražanja zasebnih kmetov in ostalih, ki vidijo takšno slabo gospodarjenje. Tajništvo za gospodarstvo je podvzelo ukrepe, da se s takim ravnanjem preneha, poslovanje šole pa pregleda v celoti.

Okrajni ljudski odbor je dal jamstva podjetjem in občini Novo mesto za najetje kredita. Občina Novo mesto je iz lastnega stanovanjskega sklada najela posojilo za gradnjo stanovanjskega bloka za kar je potrebno še jamstvo OLO. Prav tako je podjetje NOVO-TEKS najelo 5 milijonov posojila za gradnjo stanovanj. Kmetijskemu posestvu Trška gora je dal jamstvo OLO. Prav tako je podjetje BELT v Crnomlju za 40 milijonov din. Nadalje je dal več začasnih jamstev za najetje kreditov preko natečaja za gostinstvo in industrijo.

Obširna razprava o stanju v podjetjih, ki najemajo kredit za investicije je bila zaključena s sklepom, da bo OLO obravnaval o stanju v posameznih podjetjih na eni prihodnjih sej.

Pomoč mednarodnega RK

Okrajni odbor RK v Novem mestu je sprejel obvestilo Glavnega odbora RK Slovenije o znanih količinah živil, ki jih bo organizacija razdelila najbolj potrebnim v okraju. Za tretje četrtletje bo okrajni odbor RK prejel: 9 ton mleka v prahu, 4 tone sira, 14 ton bele moke, 7 ton koruzne moke, poldrug ton riža, suhega fižola in drugo, skupno 37.000 kg živil. Za četrtletje so predvidene še znatno večje količine živil, ki jih bo razdelil RK. To pomoč v živilih pošilja našemu RK mednarodni Rdeči križ in druge dobrotelne organizacije.

Na okrajnem odboru RK je izvoljen poseben koordinacijski odbor za delitev živil. Deljena bodo po načelih Rdečega križa, to je socialno najbolj ogroženim osebam, v okraju preko

občinskih in krajevnih odborov RK. Potrebno je, da pri tem sodelujejo z odbori RK vse množične organizacije, da živila dobijo res najbolj potrebni. Ker je prevoz živil združen s stroški, katerih okrajni odbor RK ne zmore, je potrebno, da dobi pri tem pomoč podjetij, ki imajo prevozna sredstva, ali lahko kaj žrtvujejo v ta namen.

Drugi vod 3. čete v peti izmeni taborjenja na Mirni pozdravlja vse prijatelje in znance in vse, ki še taborijo na Mirni. (Berite članek na strani 4.)

Grmska šola se pripravlja

Naša najstarejša kmetijska šola v Sloveniji, šola na Grmu, bo letos praznovala visok jubilej: sedemdesetletnico obstoja.

Do praznovanja, ki bo predvidoma v oktobru, bo šola temeljito obnovljena. Vsi prostori bodo na novo prebeljeni in prebarvani, stavba bo dobila nova okna, urejeno na novo elektrifikacijo in vodovod, nova bo tudi oprema učilnic in ostalih prostorov. Šola je dobila tudi veliko novih učnih pripomočkov. Obnovitvena dela na šoli so v teku in bodo končana pred pričetkom šolskega leta. Odkar ima šola novo vodstvo, se je tudi okoliš šole s parkom, vrtovi in gospodarskimi poslopiji zelo spremenila na boljše. Prijav učencev za šolo je letos zelo veliko in kaže, da bo razred poln.

Ob praznovanju grmske šole bo poleg ostalega na Grmu in v Novem mestu več republiških

kmetijskih zborovanj iz raznih panog. Pripravljalni odbor, ki vodi priprave za dostojno proslavo tega visokega jubileja grmske šole, bo v kratkem izdal spored prireditev, ki bodo v okviru te proslave.

Velika razstava vin

Od 25. avgusta do 2. septembra letos bo v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču velika mednarodna razstava vin. Na njej bo razstavilo 74 domačih in 51 inozemskih razstavljalcev iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Francije, Švice, Italije, Sovjetske zveze in Vel. Britanije. Razstavljenih bo nad 600 vzorcev vin. Posebna mednarodna komisija strokovnjakov bo ocenjevala razstavljenega vina ter razdeljevala diplome in medalje. Razumljivo je, da bodo vzorci vin na razpolago obiskovalcem tudi za poskušnjo.

Nova imenovanja na OLO

Na seji 14. avgusta je OLO rešil več tekočih upravnih zadev. Zaradi preobremenitve s številnimi funkcijami je bil na lastno prošnjo razrešen svoje dolžnosti predsednik okrajnega cestnega odbora Lojze Muren iz Podgrada in na to mesto izvoljen Angel Gabrijelečič. Ivo Ritonja je bil imenovan za tržnega inšpektorja pri okrajnem ljudskem odboru. Na lastno prošnjo je bil razrešen dolžnosti šefa katastrske uprave v Trebnjem Ivo Šipek, na to mesto pa izvoljen Ivan Marincek, geometer iz Novega mesta. V upravo sklada za kmetijstvo je bil izvoljen še dr. Karlo Gošler, veterinarski inšpektor. Zaradi službene premostitve je bil razrešen dolžnosti šefa postaje za obnovno vinogradništvo in sadjarstva ing. Lojza Hrček. Dobrega strokovnjaka in aktivista ing. Hrčka, ki je dobil na lastno željo zaposlitev v Ljubljani, bo dolejsko vinogradništvo in sadjarstvo zelo pogrešalo.

360.000 za dom na Polomu

Planinsko društvo Kostanjevica na Krki je dobilo od Turistične zveze Slovenije 300.000 din, od Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto pa 60.000 din za ureditev planinske kočice na Polomu. Ta koča je na zelo lepem kraju na Gorjancih, potrebna pa so nekatere izboljšave za večjo udobnost gosti.

Nova odbornika zbor proizvajalcev

V volilni enoti za zbor proizvajalcev OLO Novo mesto, v podjetju PIONIR, so bile prejšnji mesec nadomestne volitve dveh odbornikov. Izvoljena sta bila Angel Gabrijelečič in ing. Henrik Cmak. Oba nova odbornika okrajnega zbora proizvajalcev sta bila zapriščena na seji OLO 14. avgusta letos.

40.000 obiskovalcev

Najuspešnejša letošnja prireditelja Gospodarskega razstavišča v Ljubljani je bila III. mednarodna razstava radia in telekomunikacij (zaključena 12. avgusta). Obiskalo jo je nad 40.000 obiskovalcev, kupcij pa je bilo sklenjenih za več kot 4 milijarde dinarjev.

V Bohinju je zborovala delavska mladina

V Bohinju so slovesno zaključili seminar delavske mladine, ki ga je obiskovalo 80 predstnikov tovarniških komitejev. Zaključek je bil združen z zborovanjem slovenske delavske mladine. Bilo je navzočih nad 300 mladih aktivistov iz tovarn po Sloveniji.

V NOVOTEKSU SO USTANOVI KLUB MLADIH PROIZVAJALCEV

Dolgo, nemara predolgo je mladina v novotekstinski tovarni čakala pomoči za ustanovitev kluba mladih proizvajalcev. Potrebovali smo napotkov, po katerih naj bi se delo razvijalo, pa jih nismo mogli dobiti, čeprav smo poslali prošnje mladinskim organizacijam, za katere smo silili, da so ustanovile take klube. Ker nam ni nihče odgovoril, smo se lotili sami.

V ta zbor smo vključili vse tiste mladince, ki imajo veselje in ki bodo izpolnjevali svoje članke dolžnosti. Glavni namen tega zbora je, da bi mladi nudiili čimveč možnosti udeleževanja. Kakšen je načrt, ki smo si ga izdelali za svoje delo? Pripravili bomo filmske večere s predvajanjem ozkih filmov, predvsem iz naše tekstilne stroke. In oskrbeli za strokovna predavanja o tekstilstvu, političnih vprašanjih, socialnem zava-

rovanju, delavskemu samoupravljanju itd. Po predavanjih bodo debatni večeri. Ze sedaj organiziramo kraje in daljše izlete ob naših zgodovinskih znamenjih, in sicer skupaj s sindikalno podružnico in upravo, ki nam nudi vsa pomoč. Mladinci bodo v zimskem času lahko obiskovali razne tečaje in dvigljali svoje kvalifikacijsko stopnjo, kar bo v korist tudi podjetju, saj bo tako dobilo strokovno zrele delavce. Razen tega se bodo mladinci udeleževali v pevskem zboru, pri godbi, v kegljanju in podobno. Z dobro voljo in s pomočjo ljudi, ki hočejo mladini pomagati, bomo pripravili prijetno in razvedrila polno življenje tovarniškemu mladincu. Saj bomo trčili ob težave, toda z voljo jih bomo premagali in dosegli cilj, ki smo si ga zastavili.

Slavko Dokl

Za svojo 80-letnico je PGD v Novem mestu dobilo nov prapor darilo mestne občine.

Zbilje padlim borcem

V Ziljah pri Vinčici v Beli krajini so imeli 5. avgusta pomembno spominsko svečanost: na novni šoli, ki so jo zgradili po vojni, so odkrili spominsko plo-

ščo padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja iz njihove vasi. 18 imen je vklesanih na marmornati plošči, 18 žrtev, te vasi za lepšo bodočnost.

Svečanosti se je udeležilo veliko število ljudi. Govorila sta predsednik občinskega odbora ZB Franc Košir iz Crnomlja in Jože Fortun iz Damjane, ki je zlasti orisal nečloveško trpljenje internirancev na Rabu, med katerimi so bili tudi vaščani iz Zilj. Tako so se Ziljčani lepo oddolžili spominu tistih vaščanov, ki so za zmago nad fašizmom in lepšo bodočnost žrtvovali svoja življenja. Plošča z njihovimi imeni na šoli bo stalno opominjala mladi rod, da nova svobodna domovina počiva na kosteh teh in se stojišče drugih žrtev, ki jih ne smemo nikoli pozabiti.

Ob odkritju je govoril tudi Jože Fortun.

Druga številka »Belokranjskega rudarja«

Delavski svet rudnika rjavoga premoga v Kamizariči izdaja svoj vestnik za kolektiv rudnika, ki ima naslov »Belokranjski rudar«. V njem na poljuden in vsakomur razumljiv način seznajajo člane kolektiva z vsem, kar je potrebno. Dobili smo drugo številko tega vestnika. Na prvi strani prinaša najvažnejše politične dogodke v svetu. Daljši članek je posvečen boljši higijenski tehniki zaščiti dela in borbi proti obratnim nesrečam ter navaja, da je podjetje

galo v prvem polletju letos v ta namen 279.810 din. Nadalje je v vestniku podoben plan proizvodnje za tekoči mesec, zaključni račun podjetja za leto 1955, prikaz finančnega uspeha podjetja v prvem polletju letos, vleček iz osnutka zakona o pokojninskem zavarovanju, poročilo o delu podružnice socialnega zavarovanja v Crnomlju ter več obvestil in poročil. Na koncu je tudi nekaj humorja iz življenja rudarjev. Skratka, koristno in poučno čtivo za vsakega člana kolektiva.

Začetek prometa v slovenskih pristaniščih

V portoroško pristanišče je priplula turška trgovska ladja in pripeljala 5240 ton soli. V kratkem bodo priplule še druge, med njimi argentinska s 3500 tonami bomboža. S tem se je začel pomorski promet v slovenskih obmorskih pristaniščih, s čimer bo zlasti ustrezno preobremenjenemu reškemu pristanišču.

VREME ZA ČAS OD 24. AVG. DO 2. SEPT.

V splošnem bo suho, po večini jasno in vroče vreme. Manjša poslabšanja, oz. krajevne nevihte, predvsem v alpskem svetu, bodo verjetno ob zaključku tekočega tedna (okoli 26. avgusta), zlasti pa v drugi polovici prihodnjega tedna (30. avgusta). (Napoved priredil V. M.) (Napoved priredil V. M.)

Iz novomeške beležnice

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Uradi so ogledalo

Uradi so ogledalo našega javnega in političnega življenja. Tega bi se morali vsi zavedati. Tisti, ki prihajajo vanje po opravih, in tisti, ki v njih delajo. Žal pa ni vedno tako. Nevidnost, brezobzirnost in sklicevanje na vplivne prijatelje stalno poživljajo pisarniško ozračje.

Kmet bi rad dal sina učiti v obrtno šolo. »Ni več prostora, pa naj gre služiti?« so mu rekli nekje na okraju. »Služi? Moj sin bi rad bil inženir.« — »Ja? Saj bi tudi rad imel avto, pa ga nimam!« — Kmet je odšel. Kaj si je mislil o uradniku, ki ga težko uganiti.

Neredko se zgodi, da prihajajo ljudje v urad pijani, prekletno, vpijejo in skoraj fizično obračunavajo z uslužbenci. Stranke imajo navado izjavljati, da se sklicujejo na svoje vplivne prijatelje, ki v nam bodejo pokazali, kaj je prava, ali pa tožarji svoje sosedo, ki niso imeli verjeto, protekcijske (!). Tak človek je zaslužil drugega, kot da se ga postavi pred vrata. Po drugi strani pa se zgodi, da uslužbenec pošilja stranko iz OBLO na OLO, iz sobe v sobo, pa spet na OBLO, da dobijo ljudje nazadnje občutek, da nikjer nič ne vedo.

Postarna, od dela sključena mamica je prišla morda tam nekje iz zakotne hribovske vasi. Peš.

»Kaj bi radi?« — Danes ni uradnih ur. Prišle drugič! — Tudi tako ja pogosto zavrnejo. Ali ni šla birokracija v svoji vni in malo predalec? — In še marajka takega je, kar bi kazalo premisliti in popraviti in odpraviti.

To so malenkosti — bo kdo dejal. Ali so res malenkosti? Uradi so ogledalo...

Bršljijske nezgode

V Bršljinu je precej obrtnikov in podjetij, ki pri svojem delu uporabljajo stroje na električni pogon. Skoraj pri vsaki hiši pa imajo tudi radijski sprejemnik. Zanimivo pa je to, da je poslušalec, razen v večernih urah, povsem onemogočeno normalno poslušanje radijskih oddaj, zaradi oglašujočega hreščenja in piskanja v sprejemnikih. Potrebno bi bilo, da obrtniki v Bršljinu (in ostali imetniki električnih strojev — seveda), sami pregledajo ozemljenost in električno napeljavo, ali pa pokličejo ljudi, ki

so za to odgovorni. Dobro bi bilo, da se prizadeje spomnijo na Uredbo, ki govori o teh stvareh (blokiranje), in store potrebne ukrepe, da se omogoči poslušalcem radia normalne sprejem, obenem pa se prepriča gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi okvar. Majomarost ni bila še nikomur v korist, in v tem primeru gre nedvomno za veliko malomarnost.

Ko smo ravno pri malomarnosti — Avtobus, ki vozi iz mesta na postajo in v Bršljin, bi se lahko ravnal točno po voznem redu. Posebno zjutraj bi mu ne bilo treba puščati ljudi (precej se jih vozi v mesto v službo) na ceditu, kot se je to zgodilo v ponedeljek, dne 12. avgusta, ko sploh ni privo- v v Bršljin.

Kino hreščanje

Ze dolgo časa se ljudje v Novem mestu sprašujejo, kdaj si bodo v kinu »Krkac« nabavili posteno aparaturo in zvočnik, da bo filmska predstava res užitek, ne pa povod za slabo voljo in negodovanje. Vse skupaj postaja že anekdota, če pomislimo, da v drugih mestih

Po Kočevskem in Suhi krajini

Nova spominska plošča

Preteklo nedeljo so na Hribu pri Koprivniku blizu meje med kočevskim in novomeškim okrajem odkrili spominsko ploščo na kraju, kjer so enote Jurishega bataljona XVII. divizije NOVJ in enote VIII. SNOB dne 14. novembra 1944 uničile prvi Rupnikov bataljon. Spominsko ploščo je odkril nekdanji komandant te brigade, narodni heroj Jože Ožbolt, sedaj aktivni polkovnik JLA. Odkritja se je udeležilo mnogo nekdanjih borcev, ki so tu sodelovali v borbah in mnogo ostalih prebivalcev.

Prižgali so žarnice

Tudi na Robu je zasvetila elektrika. Električna luč je za ta kraj velika pridobitev. Zdej bodo na Robu lahko ustanovili lesno predelovalni obrat na prostoru, kjer je stala nekot žaga. V okolici Roba rastejo prostorni gozdovi, v teh krajih pa živi tudi mnogo suhoborskih rezbarjev, zato je obrat za predelavo lesa v Robu toliko bolj potreben. Stroje imajo že

in upajo, da bodo začeli kmalu delati.

Loškopoljski vodovod

Pri predvidenih načrtih oodo dela pri gradnji vodovoda v Loškem potoku končana prihodnje leto. Novi vodovod bo dalj zdravo pitno vodo šestim loškopoljskim vsem. Prebivalci bodo pomagali pri gradnji z lesom, s prostovoljnimi delom in z gradbenim materialom, preje- li pa bodo tudi nekaj pomoči.

50-letnica športnega društva

V Ribnici se pripravljajo na okrajni zlet društev Partizana, ki bo v nedeljo 9. septembra. Dela pri urejanju in gradnji stadiona potekajo kar živo. Tu di druge se pozna pramično vzdušje in vna prebivalstva, da bi čim lepše praznovali 9. september, ki bo hkrati tudi pedesetletnica delovanja domačega športnega društva.

Lepi uspehi

V pripravah na polletni občni zbor so zadrudniki iz Hlinj v Suhi krajini pregledali svoje delo. Preje niso na tem področju vodili rodovniškega seznama za živino, toda, ko so ga sedaj uvedli, je večje zanimanje za živinorejo med živinorejci, saj daje suhokrajnim kmetom lep dobiček. Gozdnih sadežev in zelišč je kupila KZ

Vino je utajil

Kot vsi vinogradniki je bil tudi župni upravitelj dr. Vincenc Bevk v Semicu dolžan prijaviti pridelek vina zaradi plačila prometnega davka. Težko je verjeti, da je župnik tako slab računar in vinogradnik, da ne bi vedel, koliko je pridelal in koliko drže sodi. Bolj verjetno je, da je namerno prijavil skoraj 400 litrov vina manj kot ga je pridelal in s tem hotel oškodovati skupnost za nad 5.700 din prometnega davka. Davčni organi občinskega ljudskega odbora, ki niso verjeli, da je imel župnik tako slab pridelek, so napravili kontrolo v njegovi kleti in ugotovili, da je

VINO JE UTAJIL

Kot vsi vinogradniki je bil tudi župni upravitelj dr. Vincenc Bevk v Semicu dolžan prijaviti pridelek vina zaradi plačila prometnega davka. Težko je verjeti, da je župnik tako slab računar in vinogradnik, da ne bi vedel, koliko je pridelal in koliko drže sodi. Bolj verjetno je, da je namerno prijavil skoraj 400 litrov vina manj kot ga je pridelal in s tem hotel oškodovati skupnost za nad 5.700 din prometnega davka. Davčni organi občinskega ljudskega odbora, ki niso verjeli, da je imel župnik tako slab pridelek, so napravili kontrolo v njegovi kleti in ugotovili, da je

Dvoje pritožb čez avtobusne sprevoznike

Na naše uredništvo smo prejeli dopis s podpisom T. ch. Piscec se pritožuje, da je 11. avgusta peljal skozi Kostanjevico pri avtobus potnikov, zato ni mogel sprejeti vseh čakajočih na avtobusni postaji, pač pa je sprevodnik namignil nekaterim svojim znancem in prijateljem, ki so se nato zrinili v avtobus mimo vrste. Pri vsem tem se je čakajočim potnikom še posmeheval.

Tudi iz Senjerna je nam sporočili, da je avtobusni sprevoznik zaprl vrata avtomobila in ni pustil nikogar vstopiti, čeprav se je prav takrat ulila huda ploha in do kože premočila čakajoče potnike, ki so kupovali vozne lističe v vrsti. Šele ko je nekdo potegnil sprevodnika stran od vrat, so lahko ljudje ubežali dežju. Bijo je to dan kasneje, 12. t. m.

Oba naša dopisnika se sprašujeta, če je odnos sprevodnikov do potnikov v obeh opisanih primerih res pravičen in pravičen.

Njihova govorica je polna celotnih napak, ki jih obravnava tudi najpreprostejša šolska slovnica, da ne govorim o Slovenskem pravopisu, ki bi moral vsaj v glavnih načelih biti dober znan vsakemu izobražencu. Priznati moram pa tudi tole: večkrat me je preprost človek, bodisi na cesti, v trgovini ali gostilni povprašal, ali je ta in ta beseda res slovenska, ali se piše tako ali tako; je redkokdaj pa me vpraša za svet slovniški tovariš, o katerem vem iz izkušnje, da je njegovo znanje pravopisa hudo hudo pomankljivo... Čemu naj pa tak človek sprašuje? Boste nemara dejali, saj je sam hodil v šolo? Res je tako, toda temu je morda že več desetletij, in če znanja ne obnavlja, sčasoma marsikaj izpuhti. Ne verjamete? Pred nedavnim ste nemara sami brali v nekem našem listu dve takile pravopisne vnetki, ki nikomur ne delata zasti: dr. Slavkova Perka in Skalckijeva ulica...

Prav zato je nastal tudi pri-

mislijo že na Wild-screen in cinemascope, v Novem mestu pa nimamo niti poštenega zvočnika. Pa se to menda je že izkazalo nekaj let, da se ne bi filmski trak vsaj enkrat pretegal. R.

Kruh je — kruha ni

To se dogodi v Novem mestu. V pekariji delajo noč in dan, da napečejo dovolj kruha za vse mesto in še okoli, vendar se dogodi, da v večernih urah ostane brez kruha. To pa ne po krivdi pekov, pač pa prodajalcev, odnosno prodajal.

Po 18. uri prodajajo kruh v slaščiarni na Glavnem trgu. Neredkokdaj pa se zgodi, da kruha v slaščiarni zmanjka. V takem primeru bi morali uslužbenci stopiti ponj preko ceste v Pekarno. Toda to je zanje, kot kaže, preveč. Lažje je reči stranki: »Kruha ni več!«

Ali bi se dalo morda kako urediti, da bi imela slaščiarna kruh v prodaji, dokler je odprta? Ali je tak napor, stopiti čez cesto in prinesiti kruh ter ustreči potrošnikom, zaradi katerih so uslužbenec v slaščiarni in ne obratno?

Na učiteljsku v Novem mestu bodo popravni izpiti 30. avgusta, diplomski izpiti 31. avgusta, sprejemni in popravni izpiti sprejemnih izpizov 1. septembra, vsakokrat ob 8. uri. Redni pouk se začne 5. septembra.

Maline

Kljub vsem letošnjim vremenskim neprivikam so maline in ostali gozdni sadeži v gozdovih kočevskega Roga, dobro obrodili. Maline so priključile mnogo nabiralcev, ki jih še danes nabirajo. Če je nabiralec priden, lahko zasluži tudi več kot 1000 din na dan. Maline odkupujejo kmetijske zadruge: Kočevje, Dol. Toplice, Poljane, Novo mesto in še druge.

IZ DRAGOMLJE VASI

V noči od 12. na 13. avgusta so divji prašiči na njihah ob robu vasi povzročili precejšnjo škodo. Posestnik Jože Skof je bil najbolj oškodovan. Iz sledov je bilo razvidno, da jih je bilo precej — kakih 10 — ki so šli v gozmedu. Prišli so iz smeri Sodnjega vrha, odšli pa po gozdu med Lokve in Kravčim vrhom.

Vaščani so zaskrbljeni, ker menijo, da jih bo zverjad še večkrat obiskala. Zelišč, da bi jim bližnje lovske družine pomagale in pregale škodljivce.

Sedaj pa še polni

Iz Suhe krajine poročajo, da so se divjim svinjam, ki jim delajo škodo na polju, letos pridružili še polhi, Seveda ne napadajo krompirja in koruze, pač pa so se spravili na sadno drevje. Ker v gozdovih letos nimajo hrane, so prišli na vrtove in tam grizejo sadje. Kaže pa, da se suhokranjčani ne boje preveč teh zverin, saj jih pridno love v pasti. Kožuški bodo oškodovina za uničeno sadje.

Res je, da so se po vojni delale velike napake pri gradnji gasilskega doma, niti za popravilo starega gasilskega doma ni pri tržanib nobenega zanimanja. Danes »osebenkuje« gasilsko društvo v vlažni občinski kleti.

Na izrednem občnem zboru pred štirinajstimi dnevi niso mogli izvoliti niti glavnih funkcionarjev. Zastopnik Tajništva za notranje zadeve je zaradi tega odredil revizijo vsega poslovanja za vsa leta po vojni, da se ugotovi kje je temu vzrok.

Tudi ta ukrep ne bo spravil mokrnoški gasilstvo na predvojno raven vse dotle, dokler ne bodo »neslavni sinovi slavnih očetov« uvideli, da je sramota za Mokrnoško, da je prišlo gasilstvo v tako stanje.

Če je bilo prejšnja leta kaj narobe, naj se popravi. Če je kdo krivec naj se ga kaznuje, rešiti pa je treba čast mokrnoškega gasilstva, da bomo prihodnje leto ob osmestletnici lahko rekli: »Mi smo mokrnoški gasilci!«

Izjola

čujoči članek. V njem bom ob nekaj primerih pokazal slogovne napake pri tui pravopisne napake, ki sem jih nabral v našem lokalnem tisku. Ne bom navajal, od kot so primeri vzeti, saj je moj namen le pomagati, da bi se več ne ponovili. Če bo tovar. urednik Dolenjskega lista klonjen stvari, se bom k podobnim zadevam še povrnil, kakor že rečeno, z edinim namenom, pomagati, da bi bila naša pisana beseda čim lepša. Pa pričnimo!

1. Med dnevom objavitve oglasa v Dolenjskem listu in na krajevnem običajen način in dražbo samo mora poteči najmanj 30 dni. — Šolska slovnica pravni, da se glagolniki delajo navadno le iz nedovršnih glagolov: plavati — plavanje, reševati — reševanje, objavljati — objavljanje. Pri dovršnih pa jih nadomeščamo s posebnimi samostalniki: dokazati — dokaz, spremiti — sprejemba, rešiti — rešitev. Ker je glagol objaviti dovršen, bomo torej rekli: objava, ne pa objavitev. Toda stavek tudi to spremembo ne bi bil lep, mi bi raje zapisali takole: Dražba se sme vršiti šele 30 dni po tem, ko je bila napovedana v Dolenjskem listu in na krajevnem običajen način. Res je, da je zdaj stavek za štiri

KINO

»Krkac« — Novo mesto: od 24. do 27. avgusta: poljski barvni film »Zasedovanje«. Od 28. do 30. avgusta: madžarski barvni film »Lililono«. Dom JLA — Novo mesto: od 24. do 26. avgusta: ameriški film »Balada o črnem zlatu«. Od 28. do 30. avgusta: madžarski film »Pomlad v Budimpešti«. Cromelji: od 23. do 26. avgusta: ameriški barvni film »Skandal v Skuriju«. 26. avgusta: »Ostržeka«. 28. in 29. avgusta: ameriški barvni film »Dvigni zaveso«. Metlika: 25. in 26. avgusta: »V vrtincu grega«. 29. avgusta: »Doktor v hiši«. Sentjerne: 25. in 26. avgusta: ameriški film »Ljubezen na bojišču«. Dol. Toplice: 24. in 25. avgusta: francoski barvni film »Graf Monte Cristo« — I. del. 29. avgusta: ameriški film »Rebecca«. Trebnje: 25. in 26. avgusta: italijanski film »Nevroza in Mentalni«. Predstava v nedeljo ob 15. in ob 20. uri.

Kostanjevica: 26. avgusta: ameriški film »Slavolok zmage«. 29. avgusta: ameriški film »Prejmanci iz Poker Floata«. Mokrnošk: 25. in 26. avgusta: francoski film »Prepovedani sad«. Gradac: 26. avgusta: ameriški film »Maggie«.

Potujoči kino

predvaja ameriški barvni film »Viharni zalivi«. 24. avgusta ob 20. uri v Stopičah. 25. avgusta ob 20. uri v Suhi krajini. 26. avgusta ob 15. uri v Šmarjeti in ob 18. uri v Smarjeti.

Učiteljske

Na učiteljsku v Novem mestu bodo popravni izpiti 30. avgusta, diplomski izpiti 31. avgusta, sprejemni in popravni izpiti sprejemnih izpizov 1. septembra, vsakokrat ob 8. uri. Redni pouk se začne 5. septembra.

Gimnazija v Novem mestu

Popravni izpiti na gimnaziji v Novem mestu se bodo pričeli 27. avgusta, sprejemni izpiti in maturi pa 30. avgusta. Podroben raspis je na ogledni deski v gimnaziji.

Kaj je z mokrnoškimi gasilci?

Mokrnoško gasilstvo je v razslu. Če se vprašamo po vzrokih, ki so pripeljali nekde tako sloveče mokrnoške gasilce s skoraj osemdesetletno tradicijo v to stanje, ni prav nič zgrešeno če rečemo, da so temu krivi »neslavni sinovi slavnih očetov«.

V prejšnjih časih so si najvplivnejši močje in fantje v Mokrnoški škli v čast, da so bili gasilci. Predsedniška in poveljniška mesta so v tistih časih zasedli le najuglednejši Mokrnožarji. V gasilskem praporu so zabili zlati in srebrni žbečljiki, ki nam pričajo, da je bil Mokrnošk takrat ponosen na svoje gasilstvo.

Za pred drugo svetovno vojno je začelo to navdušenje popuščati. Če gledamo zapisnike občnih zborov vidimo, da so gasilsko funkcije vedno bolj odpravili slučajnim priseljencem, ki se menda niso za to preveč prilili.

Res je, da so se po vojni delale velike napake pri gradnji gasilskega doma, niti za popravilo starega gasilskega doma ni pri tržanib nobenega zanimanja. Danes »osebenkuje« gasilsko društvo v vlažni občinski kleti.

Na izrednem občnem zboru pred štirinajstimi dnevi niso mogli izvoliti niti glavnih funkcionarjev. Zastopnik Tajništva za notranje zadeve je zaradi tega odredil revizijo vsega poslovanja za vsa leta po vojni, da se ugotovi kje je temu vzrok.

Tudi ta ukrep ne bo spravil mokrnoški gasilstvo na predvojno raven vse dotle, dokler ne bodo »neslavni sinovi slavnih očetov« uvideli, da je sramota za Mokrnoško, da je prišlo gasilstvo v tako stanje.

Če je bilo prejšnja leta kaj narobe, naj se popravi. Če je kdo krivec naj se ga kaznuje, rešiti pa je treba čast mokrnoškega gasilstva, da bomo prihodnje leto ob osmestletnici lahko rekli: »Mi smo mokrnoški gasilci!«

Izjola

besede daljši, toda glavno načelo izražanja ni kratkost, ampak jasnost. Da je naš stavek jasnejši, se lahko prepričate sami: preberite nekoumno prvo obliko, pa mu recite, naj ponovi vsebino! Stavim, da naloge ne bo zlepa kos. 2. Kdor se ne more izkazati s potrdilom iz 1. oddatka tega člena lahko položi najmanj 10% izbične cene na predloženo komisijske najkasneje ob stavljanju ponudbe, v gotovini. — Stavek je težko umljiv in tudi ni lep, saj pri nas cene ne polagamo, ampak jo plačamo. Zapisati bi bilo treba nemara takole: Kdor ne more predložiti potrdila, naprednega v prvem odstavku tega člena, mora predsednik komisije izročiti hkrati s ponudbo znesek, ki znaša najmanj 10% izbične cene. — Stavek je zdaj jasnejši in celo krajši.

3. Če je stavekalec hiše na dražbi navozel, se mu ustno objavi opozorilo, da mora v 24 urah popraviti enako ali boljše ponudbo... Tu je več hudih napak: objavim res komu nekaj, opozorim pa koga, ne komu. Objavim in »opozorim« je v tem primeru isto. Reči bi se reklo, da je stavekalec hiše pri dražbi navozel, ga moramo opozoriti...

4. V slučaju pa, da brezuspešno preteče rok, v katerem bi moral stavekalec hiše podati ponudbo iz prejšnjega odstavka, se sklenu pogodba v najboljši ponudnikom. — Štuej je naključje, namesto v slučaju predlaga Slov.

Ljudska univerza v Kostanjevici

V nedeljo 26. avgusta ob sedmih zjutraj v Domu kulture: O slovenski ljudski kulturi. (O kmetijski hiši, narodnih nošah in običajih). Predaval bo ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani tov. Boris Orel. Predavanje bo s skopičnimi slikami. Vabljeni.

Vajenska šola v Novem mestu

Upraviteljstvo vajenske šole raznih strok v Novem mestu Obvešča vse mojstre, stare in vaje:

1. Sprejemni izpiti za vse, ki nimajo dveh gimnazij oz. 6 razredov osnovne šole in bodo šli v uk k podjetjem ali obrtnikom, bodo 1. septembra ob 7. uri zjutraj v prostorih vajenske šole. S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo in pisane potrebščine.

2. Ponavljalni izpiti za vse razrede bodo 2. in 3. septembra t. l. ob 7. uri zjutraj v prostorih vajenske šole. Vajenci naj prinesejo s seboj šolsko spričevalo in pisane potrebščine.

3. Zaključni in privatni izpiti za vse razrede in za zaključni izpit bodo 2. in 3. septembra ob 7. uri zjutraj v prostorih vajenske šole.

4. Vpisovanje v I., II. in III. razred bo od 1. do 4. septembra od 7. do 14. ure v pisarni vajenske šole. Vajenci, ki se bodo vpisali v I. razred morajo prineseti s seboj zadnje šolsko spričevalo oz. potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu, rojstni list in učno posodobno. Vajenci, ki so že obiskovali tukajšnjo šolo, naj prinesejo s seboj le zadnje šolsko spričevalo.

5. Začetek šolskega leta je 5. septembra. Vajenci se naj zberejo ob 7. uri v šolskih prostorih, kjer bodo razdeljeni po razredih in seznanjeni z urnikom in šolskimi pravili.

Upraviteljstvo.

Ribiška šola Piran razpisuje

pisuje za ribiški odesk in odesk za motoriste, sprejem učencev za prihodnje šolsko leto. Šolanje traja dve leti. Po končanem šolanju, enoletni praksi na ribiških ladjah in po uspešno opravljenem izpitu, postanejo absolventi ribiške šole ribiči, odnosno motoristi na ribiških ladjah. Po večletni praksi lahko dosežejo naziv ribiča — svetilca, vodje ribolova, brodo-vodje ribiške ladje, vodje motorja itd.

Pogoji za sprejem učencev so: 1. da je odušil vojaško obveznost; 2. da je telesno in duševno zdrav; 3. da je dovršil osnovno šolo; 4. da je v javnem življenju neoporečen.

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto

V času od 11. do 18. avgusta je bilo rojenih 10 dečkov in 12 deklic. Poročila sta se: Ing. Adamovič Borivoje in Novak Rajda, zdravniška pomočnica, oba iz Novega mesta. Umrl je Petrovič Ilija, oficir JLA, 23 let, iz Novega mesta.

Gotna vas

Umrla sta: Zeligar Anton, otrok, 5 mesecev, iz Dolca, in Dular Franc, kmetovalec, 70 let, iz Regerče vasi.

Prečna

Umrla je Blažič Terezija, učiteljica, 83 let, iz Lotne.

Novomeška porodnišnica

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Hafner Marta iz Kočevske reke — dečka, Kapš Frankiška z Vrsnih sel — dekle, Zupančič Terezija z Verduna — dečka, Šterk Olga s Planine — dekle, Matko

Prošnji, kolikovan z din 30, je treba priložiti:

1. zadnje šolsko spričevalo; 2. rojstni list; 3. potrdilo o regulirani vojaški obveznosti; 4. potrdilo o imovinskem stanju.

Prošnje naslovite na upravo Ribiške šole v Piranu do 1. septembra 1956. Pričetek šole bo 1. oktobra 1956, pred pričetkom pouka pa bodo vsi gojenci zdravniško pregledani. Šola ima svojo zdravstveno, v katerem je učencem zagotovljeno brezplačno zdravljenje. Ravnateljstvo Pomorske srednje šole v Piranu

Obvestilo

Opozorjamo vsa podjetja, ki nameravajo obiskati zagrebški veletržje od 7. do 20. septembra, naj pravčasno naročijo pri nas avtobus.

TURISTIČNI BIRO

»PUTNIK« — Novo mesto

Mlinarji, pozor!

Kmetijska zadruga Sela Sumberk, žel. postaja Radovna vas, bo na javni dražbi 26. avgusta ob 8. uri zjutraj na Sela Sumberk prodala svojo kmetijsko mlinarico na motorni pogon in elektromotor v brezhibnem stanju. Ne zamudite ugodne prilike!

Zahvala

Podpisana Črnič Marija, posestnica iz Boginje vasi št. 7, se iskreno zahvaljuje DOZ za povračilo škode, ki mi jo je povzročila strela, ki je udarila v hlev in ubila 4 glave goveda in vne. Prav posebej se zahvaljujem zastopniku DOZ v Kočevju Juliju iz Gradaca, ker sem se le na njegovo priporočilo zavarovala, in vsem sosedom, ki so mi pomagali na krakršen kol način.

Črnič Marija.

Boginja vas 7, p. Gradac

MALI OGLASI

POSTNEGA NAJDIJTELA prosi, naj mu ne dajo jopice, izgubljeno od Dr. Volčičeve ul. do lesenega mostu v Novem mestu, na upravo Dol. lista.

ČEBELJE zamenjaj za dober radioapar. Springer — Cromelji. ZA INSTRUKTORJE 4. razreda ohr. NOVA stud. kopalnica v Celju, zamenjaj za enako ali dvosobno v Novem mestu. (358-56)

PRODAJAM KOMFORTNO STANOVAŠTVO s kopalnico v Celju, zamenjaj za enako ali dvosobno v Novem mestu. (357-56)

PRODAJAM 7 gramov zlata za zobe. Naslov v upravi lista. (358-56)

PRODAJAM RABIJENO OMARO, otomano, mizo, stole in razne druge stvari. Vprašati: Novo mesto — Cankarjeva 33.

PO UGODNI CENI PRODAJAM 10 »Zniderševih« panjev. Turk Albin, Podturen 56, p. Dol

